

Přišli ...

Přišli mi vykládat rozumy, ne snad přímo geometrii říše – geometr byl ostatně jen jeden a ten už byl mrtvý –, ale delegace jejich vykladačů. A těch vykladačů bylo deset tisíc.

Když někdo staví loď, nestará se o hřebíky, stěžně a palubní prkna, ale zavře do dílny deset tisíc otroků a několik dohlížitelů s bičem. A slavně vyrůstá loď. Nikdy jsem však neviděl, že by se některý z otroků chlubil, že přemohl moře. A když někdo buduje geometrii, také ji nebude odvozovat od důsledku k důsledku celou až do konce, protože taková práce je nad jeho síly i čas, ale vznikne okolo něho desetitisícová armáda vykladačů, kteří vybrousí poučky, využijí plodných cest a sklídí ovoce stromu. Ježto však nejsou otroky a nejsou poháněni bičem, nenajde se mezi nimi jediný, aby si nemyslel, že se tomu jedinému skutečnému geometru vyrovná, protože mu jednak rozumí a jednak jeho dílo obohacuje.

Obsah

1073 - 1074

ÚVODNÍK

1075 - 1077

TESLŮV NEJVĚTŠÍ OMYL

1078 - 1081

VNITŘNÍ MECHANIKA ANTEN

1082 - 1087

JAK TO DĚLAJÍ ATOMY

1088 - 1095

PODIVNÁ CIVILIZACE NÁŠHO STOLETÍ

1096 - 1098

V DUCHU INDIANA JONESE

1098

ZATÍM NEJHLUBŠÍ VRT

1099

KALENDÁŘNÍ HODINY, NEJSTARSÍ MAPA MĚSÍCE

1102 - 1103

SDRUŽENÍ ZEMĚ

Ale já, byť si jejich práce cením – neboť svázet sklizeň ducha je třeba –, také dobře vím, jak je směšné zaměňovat ji s tvorbou, s tvorbou, která je ničím nezduvodněné, svobodné a nepředvídatelné gesto člověka. Držím si je proto od těla, aby se nenadmulí pýchou a nechtěli se ke mně chovat jako rovný k rovnému. A slyšel jsem je, jak mezi sebou nespokojeně mručeli. Pak promluvili: „Protestujeme ve jménu rozumu. Jsme hlasatelé pravdy. Tvé zákony jsou zákony boha, který je méně spolehlivý než ten náš. Ty máš za sebou vojsko a můžeš nás onou silou svalů rozdrtit. Budeme však mít proti tobě pravdu pořád dál, i v žalářních kobkách.“

Mluvili, neboť dobře věděli, že se nemusí bát mého hněvu. A dívali se jeden na druhého, spokojeni vlastní odvahou. Zamyslel jsem se. Jediný skutečný geometr býval denně přijímán u mého stolu. Když jsem nemohl spát, odebral jsem se někdy do jeho stanu, uctivě jsem zul obuv a pil jsem jeho čaj a okoušel med jeho moudrosti. Oslovil jsem ho:

„Geometre ...“

„Jsem sice geometr, ale především jsem člověk. Člověk, který někdy snívá o geometrii, pokud mu nevládne něco naléhavějšího jako třeba spánek, hlad či láska. Ale

dnes, kdy jsem zestárl, máš asi pravdu: už jsem jen geometr.“ „Jsi ten, komu se zjevuje pravda ...“ „Jsem pouze ten, kdo tápe a hledá slova jako dítě. Pravda se mi nijak nezjevila. Ale můj jazyk je pro lidi prostý jako tvá hora a oni si z něho svou pravdu vytvoří sami.“ „Tvá řeč je hořká, geometre.“

„Toužil jsem odhalit ve vesmíru stopu božského pláště, dotknout se pravdy, která by byla mimo mne, toužil jsem zachytit ji za cíp oděvu jako nějakého boha, který se dlouho lidem ukrýval, a pak jí strhnout závoj z tváře, abych ji ukázal. Ale nebylo mi dáno odhalit nic jiného než sebe sama ...“

Tak hovořil on. Kdežto ti vykladači mi halasně mávali okolo hlavy svou modlou.

„Mluvte tišeji.“ řekl jsem. „I když dost dobře nechápu, slyším výborně.“

Mručeli dál, ale ne už tak silně.

Konečně mezi sebou postrčili jednoho kupředu – neboť už začínali litovat, že projevíli tolik odvahy – a on za ně promluvil:

„Kde je v tom monumentu pravd, jež ti nabízíme, abys je uznal, nějaká svobodná tvorba nebo sochařský čin a poezie? Naše poučky vyplývají jedna z druhé na základě přísné logiky a nic lidského tu dílo